

V prvých storočiach existencie Cirkvi boli kresťania intenzívne prenasledovaní. No za vlády cisára Konštantína Veľkého v roku 313 bol udelený Cirkvi Milánsky edikt, ktorý zaručoval slobodu kresťanom. Tento edikt bol akceptovaný v západnej časti ríše, ale na Východe, kde vládol Licinius, boli kresťania naďalej prenasledovaní. V roku 320 v meste Sebastia, v Ponte, táboril vojenský pluk známy pre svoju udatnosť. V tomto pluku bolo štyridsať kresťanov, ktorí na cisárov rozkaz odmietli obetovať modlám. Vladár dal vojakov zbičovať a vrhnúť ich do žalára. Počas krutej zimy všetkých kresťanov vyzliekli a postavili ich na ľad. Aby mučenie bolo krutejšie a boli pokúšaní k úteku, neďaleko nich nechal cisár vyhriať kúpeľné siene, kde sa nachádzali plné stoly jedla, vína, ovocia. Celé divadlo doprevádzali spevom poloobnažené ženy, ktoré ich po určitom čase lákali k stolom. Kresťania si zakrývali oči a uši a vyzývali meno Ježiš. Jeden z pohanských vojakov sa v danom momente zahľadel do neba, kde uvidel zostupovať anjelov s 39 korunami. Padol na kolena a divil sa, lebo mučeníkov bolo štyridsať. V tom spozoroval, ako jeden z odsúdených podľahol pokušeniu a pristúpil ku kúpeľom. Ako náhle vstúpil z mrazu do teplej vody, puklo mu srdce a skončil. Keď pohanský vojak videl tento zázrak a zbabelosť človeka, rozhodol sa vyzliecť zo šiat a postaviť sa k 39 kresťanom. Aj nad ním sa otvorilo nebo a zostúpil na neho anjel so 40. korunou.

Pripravil o. Miroslav Dargaj

FARSKÉ OZNAMY

◆ Modlitby matiek budú v pondelok 25. februára a 04. marca večer. Telocvičňa na ZŠ Prostějovská bude v tie isté dni. Modlitby mužov a biblická škola budú v utorok 26. februára a 5. marca. Nácvič zboru bude v stredu 6. marca. Tichá adorácia s Korunkou k Božieho milosrdenstva a požehnaním bude vo štvrtok 28. februára (s osobným požehnaním) a 7. marca v čase 19:00 - 21:00 hod. Stretko na fare bude v piatok 1. a 8. marca o 16:15 hod. Veľká večiera bude v sobotu 9. marca o 17:00 hod.

◆ Budúci týždeň je prvopiatkový. Spovedať budeme ako zvyčajne pred sv. liturgiami. Na prvý piatok 1. marca bude celodenná adorácia podľa rozpisu, o 15:00 hod. Korunka Božieho milosrdenstva s modlitbami žalmov a pri oboch sv. liturgiách bude zvonček na podporu

práce s mladými farnosti.

◆ Vo štvrtok 28. februára bude po večernej sv. liturgii Večeradlo obetované za kňazov pred Najsv. Eucharistiou.

◆ Fatimská sobota bude 2. marca. Mariánske večeradlo bude o 17:00 hod.

◆ V nedeľu 3. marca vás pozývame na veľkú večierku, ktorej súčasťou je vzájomné zmierenie sa, keďže v pondelok 4. marca začíname Veľký pôst.

◆ Počas Veľkého pôstu budeme sláviť v stredu a piatky večer Božské služby vopredposvätených darov. V tieto dni nebudú ráno sv. liturgie. Namiesto nich sa budeme o 7:00 hod. modliť pôstne hodinky. Zdržanlivosť od mäsa počas Veľkého pôstu je v stredu a piatky.

◆ Modlitby chvál sa uskutočnia v nedeľu 10. marca so začiatkom o 18:00 hod.

o. Peter Kačur

St. Peter the Apostle

Život sa žije teraz, nie potom

To boli časy! Hneď ako som prišiel zo školy, taška letela do kúta a už som utekal na záhradku s krabicou so svojimi obľúbenými hračkami.

Umelohmotní indiáni a kovboji mali senzačnú schovávačku. Maskovali sa v tráve, útočili z kríkov, záhony s ružami boli zradnými kusmi prerie. Do hry sa človek zabral tak, že takmer nevedel o svete. Doslova.

Jedného dňa som so svojimi bojovníkmi započul ako na mňa volá môj dedo. Ale dá sa teraz odísť od hry, keď indiánsky tomahawk letí priamo k zradnej bielej tvári?

Keď už volanie chvíľu trvalo, otrávene som vstal a išiel sa pozrieť, čo také dôležité môže dedo robiť pri natieraní odkvapov a chcieť odo mňa. Prišiel som v poslednej možnej chvíli. Dedo sa držal zo všetkých svojich síl strechy a rebrík, po ktorom vystúpil a stál na ňom, ležal na zemi. Rýchlo som ho opäť pristavil k múru a všetko dobre dopadlo.

Historika by tu mohla kľudne skončiť. Nepotrebuje ďalšie pokračovanie. Zachránil som deda. Bol som hrdina. Lenže ona tu vôbec nekončí. Naberá nový smer.

Kto z nás dokáže vždy a spoľahlivo rozpoznať, kedy je čas odložiť vlastnú radosť či povinnosti a ponáhľať sa blízkym na pomoc. A kedy môžeme naopak povedať: Áno, počujem ťa, ale musíš chvíľu počkať?

Obhliadnúc sa za dnešným evanjeliom čítaním zistíme, že Kristus hovorí o poslednom súde, pri ktorom budú ľudia rozdelení na dve strany - tí, ktorí počuli hlasy svojich blížnych a

prišli im na pomoc a tí, ktorí sa tvárili, že nikoho nepočuli a ani nestretli na ceste životom. Toto slovo nám teda poukazuje na to, že posledný súd žijeme teraz, v prítomnej chvíli, lebo teraz sa rozhodujeme počuť či ostať hluchými, vidieť či ostať slepými, pomôcť či tváriť sa, že sa nič nedeje...

Sv. Ján Zlatoústý komentuje toto evanjelium takto: „Jedných volá capmi a druhých ovcami, aby ukázal neužitočnosť prvých, lebo z capov nie je žiaden ošoh, a užitočnosť druhých, lebo z oviec je mnohoraký prospech: vlna mlieko a mládatá. Slovo ovca navyše vo Svätom písme zvyčajne označuje jednoduchosť a nevinnosť. Vhodne teda na tomto mieste označujú ovce vyvolených.“

Drahí bratia a sestry, sme vyvolení a pozvaní stať sa dedičmi Božieho kráľovstva, keď budeme prítomnosť využívať na to, aby sme počuli samotného Krista, ktorý vraví: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.“ (Mt 25, 40) V čom teda? V úplne obyčajných veciach - v skutkoch telesného milosrdenstva. Pre nášho Otca majú tieto skutky nevyčísliteľnú hodnotu. Veď predsa nevraší, aby sme oslobodzovali väznených alebo aby sme vyliečili chorých. Nechce ani prehýbajúce sa stoly od jedla pre hladných. Žiada úplne obyčajné veci, za ktoré dáva tak veľa.

Nezabudnime teda, že aj teraz sa rozhoduje o našej večnosti. Na ktorú stranu chceme patriť my a aké slová túžime počuť od Kráľa vo večnosti?

o. Peter Kačur

LITURGICKÝ PROGRAM

Pondelok, 25. február

Sv. Taras, konštantínopolský arcibiskup
06:30 csl. sv. lit. (HP 109); 18:00 sl. sv. lit.
(PZ 108); Ap. zač. 76. (3 Jn 1, 1 – 15); Lk zač.
96. (19, 29 – 40; 22, 7 – 39)

Utorok, 26. február

Sv. Porfyrios, gazský biskup
06:30 sl. sv. lit. (PZ 109); 18:00 csl. sv. lit.
(HP 110); Ap. zač. 77. (Júd 1, 1 – 10); Lk
zač. 109. (22, 39 – 42. 45b – 71. 23, 1)

Streda, 27. február

Prep. otec a vyznávač Prokop Dekapolita
06:30 csl. sv. lit. (HP 112); 18:00 sl. sv. lit.
(PZ 111); Ap. zač. 113. (Rim 14, 6 – 9); Mt
zač. 109. (26, 57 – 75)

Štvrtok, 28. február

Prep. otec a vyznávač Bazil
06:30 sl. sv. lit. (PZ 112); 18:00 csl. sv. lit.
(HP 113); Ap. zač. 78. (Júd 1, 11 – 25); Lk
zač. 110. (23, 1 – 34a. 44 – 56)

Piatok, 01. marec

Prep. mučenica Eudokia. Prvý piatok.
06:30 csl. sv. lit. (HP 114); 17:30 sl. sv. lit.
(PZ 114); Ap. zač. 229. (Ef 5, 8b – 19); Jn
zač. 61. (19, 25 – 37)

Sobota, 02. marec

Syropôstná sobota – Pamiatka všetkých
našich otcov, ktorí sa preslávili pôstmi.
Fatimská sobota.
06:30 csl. sv. lit. (HP 164); 18:00 sl. sv. lit.
(PZ 106, 168); Ap. zač. 115. (Rim 14, 19
– 26); Mt zač. 16. (6, 1 – 13)
17:00 Mariánske večeradlo

Nedeľa, 03. marec

Syropôstná nedeľa. 8. hlas. Sv. muče-
níci Eutropios a jeho spoločníci Kleonik
a Bazilisk.
08:00 csl. sv. lit. (HP 107, 165); 10:00 sl. sv.
lit. (PZ 106, 168); Ap. zač. 112. (Rim 13, 11b
– 14, 4); Mt zač. 17. (6, 14 – 21)
17:00 Veľká večiereň so zmierením

Pondelok, 04. marec

Prep. otec Gerasim od Jordána. Začiatok
Veľkého pôstu. Zdržanlivosť od mäsa,

mlika a vajec + pôst.

06:30 csl. sv. lit. (HP 119); 18:00 sl. sv. lit.
(PZ 119); Ap. zač. 129. (1 Kor 3, 18 – 23) Lk
zač. 105. (21, 8 – 9. 25 – 27. 33 – 36)

Utorok, 05. marec

Sv. mučeník Konón
06:30 sl. sv. lit. (PZ 119); 18:00 csl. sv. lit.
(HP 119); Ap. zač. 67. (Rim 8, 14 – 21); Mt
zač. 16. (6, 1 – 13)

Streda, 06. marec

Štyridsiatdvaja svätí mučeníci z Amoria.
07:00 Pôstna hodinka; 18:00 sl. sv. VPD;
Parémie: (Gn 1, 24 – 2, 3), (Prís 2, 1 – 22)

Štvrtok, 07. marec

Sv. hieromuč., ktorí boli biskupmi v Cher-
sone: Bazil, Efrém, Kapitón, Eugen, Aiteri-
os a ďalší
06:30 sl. sv. lit. (PZ 119); 18:00 csl. sv. lit.
(HP 119); Ap. zač. 119. (Rim 15, 30 – 33);
Mt zač. 20b. (7, 7 – 11)

Piatok, 08. marec

Prep. otec a vyznávač Teofilakt, nikomé-
dijský biskup
07:00 Pôstna hodinka; 17:30 sl. sv. VPD;
Parémie: (Gn 2, 20 – 3, 20), (Prís 3, 19 – 34),
(Iz 43, 9 – 14b), (Múd 3, 1 – 9), (Múd 5, 15
– 6, 3b)

Sobota, 09. marec

Štyridsiati svätí mučeníci umučení v Se-
bastejskom jazere. Prvá pôstna sobota.
06:30 csl. sv. lit. (HP 359, 166); 18:00 sl. sv.
lit. (PZ 96, 171); Ap. zač. 303. (Hebr 1, 1
– 12); Mk zač. 10. (2, 23 – 3, 5)
17:00 Veľká večiereň

Nedeľa, 10. marec

Prvá pôstna nedeľa – nedeľa Ortodoxie.
1. hlas. Sv. mučeníci Kodrat a spoloční-
ci.
07:00 Utiereň; 08:00 csl. sv. lit. (HP 97,
168); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 96, 171); Ap. zač.
329b. (Hebr 11, 24 – 26. 32 – 40; 12, 1 – 2a);
Jn zač. 5. (1, 43 – 51)
17:00 Pôstna večiereň
18:00 Modlitby chvál

o. Miroslav Dargaj

 - zdržanlivosť od mäsa

200. VÝROČIE PREŠOVSKÉJ EPARCHIE

ADMINISTRATÍVNO-ÚZEMNÁ OR- GANIZÁCIA PREŠOVSKÉJ EPARCHIE

Prešovské biskupstvo vzniklo vyčle-
nením z veľkej Mukačevskej eparchie,
ktorá mala už v čase svojho vzniku 711
farností, 11 archidiakonátov, 60 dekaná-
tov, 560 000 veriacich v 13 župách. Cisár
František I. požiadal Svätú Stolicu v roku
1816 o zriadenie Prešovskej eparchie.
Pápež Pius VII. bulou zo dňa 22. septem-
bra 1818 oficiálne potvrdil založenie
biskupstva. Do Prešovského biskupstva
nepatrila stredná a južná časť Zemplína,
ktoré ostali pod správou Mukačevské-
ho biskupstva. V čase vzniku Prešovské
biskupstvo malo 194 farností a 148 987
veriacich.

Po zániku Rakúsko - Uhorska vzniká
v roku 1918 samostatná Českosloven-
ská republika. Historické územie Čiech,
Moravy a Slovenska, ktoré patrili pod
jurisdikciu metropolitu Andreja Šep-
tického vo Lvove, po vytvorení nových
hraníc boli pridané Prešovskej eparchii.
Bolo to misijné územie. Systematizácia
sa uskutočnila až za biskupa Pavla Petra
Gojdiča (Praha, Brno, Bratislava,...).

Rok 1938 - Druhá svetová vojna
ťažko a negatívne poznačila aj grécko-
katolíkov na Podkarpatskej Rusi, na východnom Slovensku. Po Mníchovskom
verdikte 29. septembra 1938 Českoslo-
vensko muselo odstúpiť Nemecku veľ-
ké územné celky - Sudety a arbitrážou
vo Viedni 2. novembra 1938 bolo zo Slo-
venska v prospech Maďarska odkrojené
z Podkarpatskej Rusi.

Zmeny hraníc mali, samozrejme,
vplyv aj na cirkevné zriadenie, predov-
šetkým gréckokatolícku Mukačevskú
eparchiu, pod jurisdikciu ktorej patrilo
východné Slovensko.

V roku 1938 po Viedenskej arbitrá-
ži väčšia časť veľkej Mukačevskej epar-
chie s Užhorodom, pripadla Maďarsku.
Po tomto dátume, až do marca 1939,
keď Maďari okupovali celú Podkarpats-
kú Rus, pre časť Podkarpatskej Rusi a
východné Slovensko, čo ešte ostávali
v rámci ČSR, duchovnou správou pre
gréckokatolíkov bol Svätou Stolicou

poverený ako apoštolský administrátor
ThDr. Dionýz Nyarády (biskup križevac-
ký, Juhoslávia) so sídlom v Chuste. Keď
Maďari po 15. marci 1939 vojensky oku-
povali Podkarpatskú Rus a časť východ-
ného Slovenska - Sobrance a okolie
smerom na západ, tá časť Mukačevskej
diecézy na východnom Slovensku bola
daná pod správu - ako samostatná časť,
časť sui iuris,- svojho práva, gréckokat-
olíckemu biskupovi - apoštolskému ad-
ministrátorovi v Prešove Pavlovi Petrovi
Gojdičovi ako Apoštolská Administra-
túra Mukačevská, zriadená dekrétom
z 13. apríla 1939 č. 2213/1939, ktorým
oznamuje, že Najvyšší Veľknaz Pius XII.
zveril pod Tvoju správu „dokiaľ nebude
ináč zariadené“ farnosti rusínskeho rítu
patriace diecéze Mukačevskej, ktoré zo-
stali na Slovensku, prostredníctvom ge-
nerálneho vikára.

Prešovský biskup Pavol Peter Gojdič
spravoval Apoštolskú Administratúru
Mukačevskú na Slovensku podľa dek-
rétu a direktív posvätnéj Kongregácie
pre východné Cirkvi prostredníctvom
generálneho vikára, ktorý úradoval v
kláštore Redemptoristov v Michalov-
ciach. Generálnym vikárom bol prelát
Anton Tink, veľpopošt, arcidekan, farár
v Rakovci nad Ondavou. Vikára potvrdil
vo funkcii eparchiálny biskup mukačev-
ský ThDr. Toedor Romža, aj v období
po oslobodení Užhorodu spod nadvlá-
dy Maďarov (28. október 1944), až po
dobu začlenenia Podkarpatskej Rusi do
Sovietskeho zväzu zmluvou z 29. júna
1945. V tom čase celá Mukačevská epar-
chia bola pod správou biskupa v Užho-
rode - ThDr. Teodora Romžu.

Anton Tink bol generálny vikár far-
ností Mukačevskej eparchie na Sloven-
sku. Gréckokatolíckych farností bolo
v rokoch 1938 – 1944 celkom 47, od
roku 1944 do roku 1950 až 75 farností,
ktoré spadali pod Apoštolskú Admini-
stratúru Mukačevskej eparchie na Slo-
vensku. (koniec 22. časti)

*Spracoval diakon R. Hreňo podľa kni-
hy Priezvez dejinami Gréckokatolíckej cirkvi
na Slovensku od prof. P. Šturáka*

